

กิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ NSKM ครั้งที่ 5

คณะกรรมการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้ ได้จัดกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ NSKM ครั้งที่ 5 เมื่อวันศุกร์ที่ 29 กรกฎาคม 2554 เวลา 11.00-13.00 น. ณ ห้อง 602 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยกิจกรรมในครั้งนี้เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (AAR) ภายหลังจากที่มีตัวแทนของคณะพยาบาลศาสตร์ กลุ่มหนึ่งได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมวิชาการ ในหัวข้อ “กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากงานประจำสู่งานวิจัย (R2R) ครั้งที่ 4 เชื่อมพลังเครือข่าย ขยาย...คุณค่างานประจำ” ซึ่งจัดโดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ระหว่างวันที่ 20-22 กรกฎาคม 2554 ณ อิมแพ็คอารีน่า เมืองทองธานี ทางคณะกรรมการฯ จึงได้เชิญบุคลากรกลุ่มนี้มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันภายใต้ข้อคำถาม ดังต่อไปนี้

➤ คาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น ?

1. คิดว่าเป็นงานที่ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับงานประจำที่ทำอยู่ จึงคาดหวังไว้เพียงการศึกษาตัวอย่างจากผู้ทำ R2R ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานของเรา
2. ได้รับทราบหลักการของ R2R การทบทวนวรรณกรรม ขั้นตอนการทำวิจัย การคิดหัวข้อวิจัย และวิธีการมองงานของเราออกมาเป็นงานวิจัย
3. ได้เห็นว่าคนอื่นเขาทำ R2R กันอย่างไร และได้รับประโยชน์จากการนำเสนอผลงาน R2R ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งก็เป็นไปตามความคาดหมาย
4. ได้วิธีการทำ R2R ให้เกิดขึ้นในคณะพยาบาลศาสตร์ แต่อาจต้องนำมาประยุกต์ใช้

➤ อะไรเกิดขึ้นจริง ?

จากการเข้ากิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้ได้แนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

1. จากห้องแล็บถึงชุมชน : R2R สไตล์ อาจารย์ธาดา
 - ใช้การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการนำ KM มาเป็นเครื่องมือ
2. ขยายคุณค่างานประจำ : R2R พัฒนาระบบบริการ
 - เราไม่ควรตั้งต้นด้วยการทำ R2R แต่ควรเริ่มต้นที่ความต้องการจะพัฒนาคน พัฒนางาน
 - ควรสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้น
 - มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ : สื่อสารขยายคุณค่าผลการวิจัยสู่นโยบายและภาคปฏิบัติ
 - การสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จจะต้องใช้หลักการสื่อสาร คือ “รู้เขา รู้เรา รู้เนื้อหา” รู้เขาคือ คนฟังเป็นใคร มีพื้นฐานความรู้อย่างไร รู้เราคือ มีการเตรียมความพร้อม เตรียมใจ บุคลิกภาพ ภาษาพูด และมีการฝึกฝน มีทักษะ/เทคนิคการนำเสนอ รวมทั้งการใช้เครื่องมือสื่อสาร
4. เชื่อมพลังเครือข่าย INN R2R : Link, Share, Learn
 - จะทำ R2R ได้ต้องมีทีมที่เข้มแข็ง
5. เครือข่ายที่มีชีวิต : เครือข่าย R2R ภาคกลาง : R2R ใครๆ ก็ทำได้ ง่ายจะตาย
 - งานคือความดีที่หล่อเลี้ยงชีวิต คือให้คิดว่าทำงานเพื่อเป็นช่องทางในการทำความคิด

- มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการถกปัญหาพร้อมกัน
- ควรทำ R2R เป็นทีม โดยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ คือ “ไม่ดูด R2R เข้ามาไว้กับตัวเอง”
- มีการช่วยเหลือกัน

6. เคล็ดลับสำหรับคุณเอื้อ : การส่งเสริม R2R ในหน่วยงาน

- คุณเอื้อก็คือคุณอำนวย ทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำ KM เข้ามาใช้
- คุณเอื้อต้องคอยชื่นชม ให้กำลังใจ หรือมีการให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำ R2R
- คุณเอื้อต้องเป็นผู้ที่สามารถผลักดันให้เกิด R2R ได้ในหน่วยงาน

7. สารพันคำถามกับก้าว่าง R2R ที่มีนัย

- การทำ R2R ต้องเกิดจากการมีความคิดที่ต้องการพัฒนาให้ดีขึ้น โดยมีคุณเอื้อคอยช่วยเหลือ

➤ ได้เรียนรู้อะไร ?

จากภาพรวมของกิจกรรม พบว่า

1. “ได้ไปเห็น แต่ไม่ได้ไปรู้” ได้ไปเห็นก็คือว่า ขณะนี้เขาทำอะไรกันบ้าง และ R2R ก้าวหน้าไปถึงจุดไหนแล้ว
2. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล การสาธารณสุข ซึ่งอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับการงานของเราโดยตรง จึงทำให้เห็นเป็นภาพกว้างๆ เช่น เรื่องของการแพทย์ การสาธารณสุขของไทยปัจจุบันจะไปทิศทางใด และการมองการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางการการแพทย์ การสาธารณสุขของไทย
3. เกิดความรู้สึกตะลึง และประทับใจ ว่าเราสามารถจัดกิจกรรม R2R ได้ในระดับชาติจริงๆ ซึ่งสิ่งที่ได้รับก็คือ “การได้รู้ ได้เห็น” คือ รู้ว่าหน่วยงานของเขากับหน่วยงานของเรา (สายสนับสนุน) ไม่เหมือนกัน แต่เราได้รู้วิธีการว่าเขาทำ R2R กันอย่างไร เราก็จะได้วิธีการตรงนั้นมาประยุกต์ใช้กับงานของเราได้
4. เขามีเครือข่ายภาคีที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ อีกทั้งยังขยายไปตามจังหวัด ชุมชน และหน่วยสาธารณสุขด้วย ซึ่งจะทำให้เขามีความเข้มแข็งในการขยาย R2R ลงสู่เครือข่ายได้อย่างเป็นระบบ
5. เขามีการทำงานเป็นทีม มีการพัฒนางานไปด้วยกัน เป็นทีมเดียวกัน
6. เขามีผู้นำในการสร้าง/กระตุ้นให้เกิดผลงานขึ้นมา รวมทั้งมีการขยายผลงานไปสู่กลุ่มที่มีการทำงานในลักษณะเดียวกัน โดยการเชื่อมโยงเครือข่าย
7. เขาไม่ได้นำงานวิจัยมาเป็นตัวตั้ง แต่นำคุณค่าของชีวิตการทำงานมาเป็นตัวตั้ง โดยเริ่มต้นที่การให้บุคคลเห็นคุณค่าในงานของตนเอง และเริ่มพัฒนา/ปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้นเรื่อยๆ จนนำไปสู่การทำ R2R และการปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบ
8. ทำให้เกิดกำลังใจ คือเริ่มต้นจากความอยากที่จะหาวิธีแก้ปัญหาหรือพัฒนางานของตนเองให้ดีขึ้น หากเรานำเอาทฤษฎีการวิจัยมาเป็นตัวตั้งต้นก็จะทำให้เราท้อและหมดกำลังใจที่จะทำ ที่เรียกว่า “เกิดบาดแผลในการทำวิจัย” ซึ่งจะส่งผลให้เราไม่ยอมทำวิจัย คล้ายกับกลอนที่ว่า “สถิติมา ปัญหาหุด หมดกำลังใจ”
9. อย่าเอาวิชาการมาเป็นหลัก แต่ให้คิดถึงการพัฒนาคน พัฒนางานเป็นหลัก
10. ทำให้ทราบความจริงแล้ว R2R เป็นการปรับการทำงาน แล้วนำวิจัยเข้ามาอธิบายให้เป็นระบบ ระเบียบ โดยเริ่มต้นจากการทำอะไรที่ง่าย ๆ ก่อน
11. R2R คือการพัฒนางาน โดยการนำวิจัยมาใช้สนับสนุนสิ่งที่ทำ เพื่อทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเป็น การวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ

12. ได้เห็นจุดเริ่มต้นว่าเขาทำ R2R เพราะเหตุใด และเขาใช้แนวคิด/วิธีการอย่างไร ที่ทำให้ประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัล และได้มีโอกาสนำเสนอผลงานในครั้งนี้

13. เขาเริ่มต้น R2R จากสิ่งที่ย่างๆ จากปัญหาหน้างานของเขา และมีการเก็บสถิติแล้วนำมาวิเคราะห์ออกมาให้เห็นค่าอะไรบางอย่างเท่านั้นเอง คือเป็นการปรับงานของเขาอย่างไรให้ดีขึ้น สะดวกขึ้น ทำให้เขาทำงานน้อยลง และมีความสุขมากขึ้น ในขณะที่ผู้รับบริการยังคงมีความพึงพอใจอยู่

14. R2R ในแต่ละที่จะเป็นลักษณะของการพูดคุยกัน ยิ่งพูดคุยกันมาก ก็ยิ่งเข้าใจกันมาก รวมทั้งมีการเชื่อมโยงเครือข่าย ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

➤ จะทำอะไรต่อไปในอนาคต ?

1. คณะฯ ต้องหาแรงกระตุ้นให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจก่อน โดยให้เขารู้สึกว่างานที่ทำอยู่เป็นงานที่มีคุณค่ากับตนเองและองค์กร เป็นส่วนที่สนับสนุนให้อาจารย์มีการเรียนการสอน นักศึกษาได้รับความสะดวกสบาย เพื่อให้เกิดความต้องการจะพัฒนา/ปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น ไม่ใช่ทำไปวันๆ โดยค่อยๆ เริ่มต้นไปที่ละก้าวให้ R2R ชิมช้อย่อยในใจก่อนว่ามันมีคุณค่า มีประโยชน์ และไม่ยากที่จะทำ และควรเริ่มต้นที่สิ่งเล็กๆ ก่อน เช่น ทดลองทำในลักษณะของบทความวิจัยก่อน และค่อยขยายไปทำวิจัยที่เป็นเล่ม

2. ให้เริ่มต้นด้วยการมองว่าเราต้องการปรับปรุงงานก่อน ทำอย่างไรให้งานดีขึ้น ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น และผลลัพธ์ดีขึ้น เช่น การจัดสัมมนาเพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ โดยให้แต่ละหน่วยงานคิดสิ่งที่ยากจะแก้ปัญหา/ปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และทำเป็นโครงการเล็กๆ ออกมา แล้วนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3. ต้องให้บุคลากรของคณะฯ เข้าใจก่อนว่า R2R คืออะไร ทำให้เขาเห็นว่างานของเขาทำอะไร แล้วเขาสามารถตั้งโจทย์คำถามได้ว่าจะปรับปรุงงานของเขาอย่างไร

4. ควรมีเวทีเล็กๆ ในการแลกเปลี่ยน R2R ของสายสนับสนุน รวมถึงการนำเสนอผลงาน มีการชื่นชมผลงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ทำเกิดความรู้สึกถึงคุณค่าในตนเอง และทำให้มีกำลังใจมากขึ้น

5. นำคนที่มีการปรับปรุง/พัฒนางาน มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้ผู้อื่นได้เรียนรู้ไปด้วย

6. อยากให้มีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือในการทำ R2R (นอกเหนือจากรองคมนตรีที่กำกับ และศูนย์วิจัย) โดยนำคนที่ทำ R2R สำเร็จมาเป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาด้วย

7. สร้างคุณอำนวยให้เกิดขึ้นในคณะฯ ให้มากขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ คอยช่วยเหลือและเอื้อให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเพื่อหาทางแก้ปัญหาในงาน/ปรับปรุงงาน

8. คณะฯ ควรจัดให้มีห้องปรึกษาในการทำ R2R

9. R2R ควรเกิดจากความอยากที่จะปรับปรุงงาน ซึ่งต้องเกิดมาจากใจ ไม่ใช่ลักษณะสั่งการจากข้างบน และมีลักษณะ “ต้อง” ทำ โดยการใช้ PA เป็นตัวกำหนด

สำหรับกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ NSKM ในครั้งนี้ คงทำให้ผู้เข้าร่วมได้รับความรู้และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรม R2R ที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งตัวบุคลากรสายสนับสนุนและคณะฯ เพื่อให้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น อันนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาต่อไป

นางสาวชวรินทร์ พรหมโชติ

ผู้บันทึก

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. อาจารย์ ดร.วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทวัน สุวรรณรูป
3. นางสาวศรีสุดา คล้ายคล่องจิตร
4. นางนภัสสร ลาภณรงค์ชัย
5. นางสาวชวรินทร์ พรหมโชติ
6. นางสาวกอบกุล เล่าहितกุล
7. นางจรินทิพย์ อุดมพันธุ์รัก
8. นางสาวสุรางค์ ศิโรโรตม์สกุล
9. นางสาวสิริลักษณ์ หยองอนุกุล